

POSTANOWIENIE

Dnia 5 kwietnia 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Antoni Górski (przewodniczący)

SSN Wojciech Katner (sprawozdawca)

SSN Marian Kocon

w sprawie ze skargi Lecha L.

o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem

Sądu Okręgowego

z dnia 22 października 2003 r.,

wydanego w sprawie z powództwa Lecha L.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

oraz Skarbowi Państwa – Sądowi Okręgowemu

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym

w Izbie Cywilnej w dniu 5 kwietnia 2012 r.,

zażalenia powoda

na postanowienie Sądu Okręgowego

z dnia 11 stycznia 2011 r.,

- 1) oddala zażalenie
- 2) przyznaje adwokatowi Pawłowi N. od Skarbu Państwa Sądu Okręgowego kwotę 1200,- (jeden tysiąc dwieście) złotych tytułem udzielonej skarżącemu pomocy prawnej z urzędu (powiększoną o podatek VAT)
- 3) zasądza od powoda na rzecz Skarbu Państwa Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa kwotę 1200,- (jeden tysiąc dwieście) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania wywołanego zażaleniem.

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 11 stycznia 2011 r. Sąd Okręgowy w sprawie z powództwa Lecha L. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. i Skarbowi Państwa - Sądowi Okręgowemu o zapłatę, w przedmiocie wniosków powoda o ustanowienie adwokata z urzędu do wniesienia skargi o wznowienie postępowania w sprawie [...], o przywrócenie terminu do wniesienia skargi o wznowienie postępowania w sprawie [...] oraz w sprawie ze skargi o wznowienie postępowania w sprawie [...], oddalił wniosek o ustanowienie adwokata z urzędu do wniesienia skargi o wznowienie postępowania w sprawie [...], odrzucił wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia skargi o wznowienie postępowania w sprawie [...] i odrzucił skargę o wznowienie postępowania w sprawie [...].

W zażaleniu na powołane postanowienie, ustanowiony z urzędu pełnomocnik powoda (w zażaleniu jest przez omyłkę mowa o pozwanym) zarzucił obrazę prawa procesowego, tj. art. 169 § 2 w związku z art. 168 § 1 k.p.c. poprzez niezastosowanie, polegające na uznaniu winy powoda w niedokonaniu czynności procesowej w terminie; art. 410 § 1 i 2 w związku z art. 403 § 2 k.p.c. poprzez niewłaściwe zastosowanie polegające na niedostatecznym zbadaniu wystąpienia przesłanek do wznowienia postępowania. Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i poprzedzającego go postanowienia Sądu Okręgowego z dnia 11 stycznia 2011 r. o odrzuceniu wniosku o przywrócenie terminu do wniesienia skargi o wznowienie postępowania i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, z zasądzeniem kosztów pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu.

W odpowiedzi na zażalenie Skarb Państwa – Prokuratoria Generalna Skarbu Państwa wniósł w pierwszej kolejności o sprawdzenie wartości zaskarżenia, a następnie odrzucenie zażalenia, ewentualnie o jego oddalenie z zasądzeniem kosztów postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Niezależnie od sporu między stronami odnośnie do wystąpienia przesłanek o niedopuszczalności zażalenia ze względu na treść art. 394¹ § 2 k.p.c., co spowodowało wymianę pism procesowych między stronami i wydanie

postanowienia Sądu Okręgowego z dnia 7 września 2011 r. w kwestii określenia wartości przedmiotu zaskarżenia - zażalenie powoda w niniejszej sprawie jest niezasadne i podlega oddaleniu.

W uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia Sąd trafnie i wyczerpująco wyjaśnił, że w razie wniesienia skargi o wznowienie postępowania w sprawie zakończonej prawomocnym orzeczeniem sąd w pierwszej kolejności bada, czy twierdzenia zawarte w skardze stanowią ustawową przyczynę restytucyjną. Dopiero po ustaleniu takiej przyczyny otwiera się możliwość do merytorycznego rozpoznawania sprawy na nowo, w granicach określonych przez podstawę wznowienia. Jeżeli okaże się w wyniku analizy, że ustawowej przyczyny restytucyjnej nie ma, skarga podlega odrzuceniu.

Podstawy skargi o wznowienie postępowania są określone w art. 401, art. 401¹ i art. 403 k.p.c., wyliczenie zawarte w tych przepisach jest wyczerpujące, a postępowanie dotyczy prawomocnego orzeczenia, które w wyniku ponownego postępowania mogłoby zostać zastąpione nowym orzeczeniem. Ma się więc do czynienia z nadzwyczajnym postępowaniem, którego charakter sprawia, że przesłanki wznowienia muszą być precyzyjnie stosowane. Jak wyjaśnił Sąd w zaskarżonym postanowieniu skarżący nie sformułował wprost podstawy skargi o wznowienie postępowania, a wyraził subiektywne niezadowolenie z rozstrzygnięć sądowych podjętych w jego sprawie, był bowiem przekonany o zasadności powództwa i niezrozumiałe było dla niego jego oddalenie. W rezultacie Sąd sam próbował jego twierdzenia w skardze przypisać do jedynej możliwej podstawy wznowienia, tj. do art. 403 § 2 k.p.c. Jednak i to nie mogło być skuteczne, a ponadto, jak podnosi w odpowiedzi na zażalenie pozwany, wniosek powoda o przywrócenie terminu do wniesienia skargi o wznowienie postępowania został odrzucony ze względu na jego spóźnienie, a nie oddalenie z uwagi na nieuprawdopodobnienie okoliczności ten wniosek uzasadniających. Ta kwestia w zażaleniu została w ogóle pominięta, co sprawia, że zarzuty odnoszące się do naruszenia art. 169 § 2 w związku z art. 168 § 1 k.p.c. nie mogą zostać uwzględnione.

Powołane w zażaleniu orzecznictwo i wypowiedzi doktryny prawa nie uzasadniają twierdzeń powoda, który próbuje wykazać, że to na sądzie rozpoznającym skargę o wznowienie postępowania ciąży obowiązek ustalenia przyczyn wznowienia, a jeśli ich nawet oczywiście nie ma, to mimo to należy wezwać skarżącego do uprawdopodobnienia okoliczności stwierdzających dopuszczalność wznowienia na podstawie art. 410 § 2 k.p.c. Pomimo takiego przekonania powoda, w zażaleniu nie znajdują się żadne argumenty, które by wskazywały, że podstawy prawne wznowienia postępowania w konkretnej sprawie w ogóle występują.

Z tych względów na podstawie art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. należało oddalić zażalenie, rozstrzygając o kosztach postępowania zażaleniowego na podstawie art. 98 w związku z art. 391 § 1, art. 397 § 2 i 398²¹ k.p.c. oraz § 19 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1348).